

- b) Mohl stavební úřad svým postupem porušit některou základní zásadu činnosti správních orgánů? Jakou?
- c) Jakým způsobem by mohlo dojít ke zrušení nezákonné vyhlášky?
- d) Mohl by stejným způsobem naplněnat předmetné ustanovení vyhlášky soud, pokud by v průběhu soudního řízení zjistil, že nemají oporu v zákoně?

II. příklad:

Stavební úřad žádost pana Kužely o stavební povolení nakonec zamítl. Pan Kužela byl tímto rozhodnutím značně rozladěn a oprávněnou úřední osobu, paní Miladu Hruškovou, o několik dnů později vulgárně slovně napadl v samoobsluze, kde se náhodně setkali. Paní Hrušková si záležitost nenechala líbit a podala podnět k zahájení přestupkového řízení ke komisi k projednávání přestupků obce Horní Polomná. Komise záležitost projednala a uznala pana Kuželu vinným ze spáchání přestupku proti veřejnému pořádku podle § 5 odst. 1 písm. b) zákona č. 251/2016, o některých přestupcích, za což mu uložila pokutu ve výši 10 000 Kč; současně mu uložila povinnost nahradit náklady řízení o přestupku ve výši 1 000 Kč. V části odůvodnění zabývala udělena pokuta na horní hranici trestní sazby, neboť úřední osoby obecního úřadu Horní Polomná jsou během i mimo svou úřední činnost vystavovány stupňující se verbální agresi, kterou je třeba přísně postihnout za účelem naplnění generální preventivní funkce trestu. “

Panu Kuželovi se v místním pohostinství svěřil kamarád, že měl před časem s paní Hruškovou stejné problémy, avšak Komise k projednávání přestupků obce Horní Polomná mu uložila pokutu pouze 500 Kč.

Pan Kužela vyhledal advokátní služby a požádal o sepsání odvolání proti rozhodnutí o přestupku, přičemž sdělil, že s jinými „verbálními útoky“ na úřední osoby nemá nic společného a vzhledem ke svým nízkým příjmům, namítaným již v průběhu přestupkového řízení, nesouhlasí s uloženým trestem.

- a) Uveďte, o jaké argumenty, týkající se porušení základních zásad činnosti správních orgánů, by se mohlo opírat odvolání.
- b) Připravte rešerši soudní judikatury, kterou by bylo možné v daném případě uplatnit.
- c) Interpretujte podstatné pasáže nalezených rozhodnutí a aplikujte je na řešený příklad.

- d) Navrhněte, jak by mohlo vypadat odůvodnění uložené pokuty, pokud by ji chtěl správní orgán uložit ve stanovené výši.

III. příklad:

Pan Rostislav Močál byl zachycen kamerovým systémem městské policie v okamžiku, kdy na Masarykově náměstí v Uherském Hradišti poškodil stěnu městského úřadu nápisem „starosta je vůl“. Při příjezdu strážníků městské policie již Rostislav Močál nebyl na místě přítomen, nicméně na kamerovém záznamu je dobře patrný obličej pana Močála a jeho identitu strážníci znají ze své dřívější činnosti. Městská policie předala své poznatky o podezření, že se pan Rostislav Močál dopustil přestupku, a to společně s kamerovým záznamem události, Městskému úřadu v Uherském Hradišti, oddělení přestupkové agendy (dále jen „správní orgán“).

Správní orgán proti panu Močálovi zahájil řízení pro podezření ze spáchání přestupku podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 251/2016, o některých přestupcích. Pan Močál nahlédl do správního spisu a po zhlédnutí kamerového záznamu podal správnímu orgánu vyjádření, ve kterém sdělil, že na nahrávce není zachycen on, ale jeho dvojník, který zneužívá vzájemné podoby k porušování právního řádu. Toto tvrzení již obviněný dále nijak nekonkretizoval.

- a) Je správní orgán povinen zabývat se touto námitkou? Svou odpověď odůvodněte s ohledem na konkrétní základní zásadu činnosti správních orgánů.
- b) O jakou zásadu činnosti správních orgánů se může správní orgán opírat při vypořádání uvedené námitky?
- c) Jakou základní zásadu činnosti správních orgánů představuje oprávnění pana Močála vyjádřit se ke podkladům rozhodnutí? Je právo vyjádřit se ke podkladům rozhodnutí konkretizováno ve správním řádu? Pokud ano, jak a kde?

IV. příklad:

Česká reprezentantka v dřevorubectví Lenka Kvapilová se rozhodla pokořit dosavadní rekord v mýtní těžbě dřeva sekerou. K dosažení rekordu slečna Kvapilová potřebuje vymýtit vlastní les o ploše 2 hektarů, na jehož místě by vznikla holá seč. Slečna Kvapilová proto požádala příslušný orgán státní správy lesa o výjimku podle § 31 odst. 2 zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon). Vzhledem k tomu,

že správní orgán o žádosti nerozhodl ani rok od jejího podání, slečna Kvapilová s poukazem na § 38 správního řádu požádala o nahlédnutí do spisu. Oprávněná úřední osoba, pan Ojří Lysina, slečně Kvapilové navrhovl s tvrzením, že podle naposledy uvedeného ustanovení lesního zákona se na povolení výjimky nevztahují obecné předpisy o správním řízení.

- Zhodnotte postup pana Lysiny.
- Je oprávněním nahlédnout do spisu realizována nějaká základní zásada činnosti správních orgánů?
- Navrhněte další argumentaci slečny Kvapilové s ohledem na konkrétní ustanovení správního řádu.
- Co je pan Lysina povinen udělat v případě, kdy osobě odepře nahlédnutí do správního spisu?

Správní orgán krátce po návštěvě slečny Kvapilové vydal rozhodnutí, ve kterém její žádost zamítl.

Slečna Kvapilová by proti rozhodnutí ráda podala opravný prostředek. Realizuje podání opravného prostředku nějakou základní zásadou činnosti správních orgánů?

V. příklad:

Vězeňská služba České republiky zamítl stížnost proti rozhodnutí speciálního pedagoga ze dne 22. 3. 2018, kterým byl panu Světoslavu Šálovi uložen kázeňský trest umístění do uzavřeného oddělení na 14 dní podle § 46 odst. 3 písm. f) zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů.

Pan Šála proti rozhodnutí podal žalobu, ve které popřel, že by se uvedeného jednání dopustil, přičemž s ohledem na rozsah dokazování namítl porušení zásady materiální pravdy, vycházející z § 3 správního řádu. Vězeňská služba České republiky ve vyjádření k žalobě konstatovala, že správní řád, podle § 76 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody, nelze v kázeňském řízení vůbec použít.

- Posuďte argumentaci Vězeňské služby. Měly být v řízení o kázeňském přestupku aplikovány základní zásady činnosti správních orgánů? Měly být aplikovány i další části správního řádu? Argumentujte s odkazem na konkrétní ustanovení správního řádu.

Posuďte následující rozhodnutí z hlediska základních zásad činnosti správních orgánů:

MĚSTSKÝ ÚŘAD SUCHÁ VRBA

správní odbor
Ke Skládišti 6, 991 19 Suchá Vrba

SPISOVNÍČÍSLO: SUV/221568/2018/SO/Moc
VYŘIZUJÍCÍ: Mgr. Rostislav Močál
TEL/FON: 999321321
E-MAIL: Mocal@musv.cz
DATUM: 10. 6. 2018

ROZHODNUTÍ o přestupku

Městský úřad Suchá Vrba, správní odbor, příslušný podle § 124 odst. 5 písm. j) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), v řízení o přestupku vedeném podle zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád dále jen „správní řád“, rozhodl takto:

I. Obviněný Lumír Zarmoutil, narozený dne 10. 5. 1980, trvale bytem Letecká 12, Suchá Vrba, (dále jen „obviněný“), se uznává vinným z přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 4 zákona o silničním provozu, kterého se dopustil z nedbalosti tím, že dne 1. 5. 2018 v 14 hod. 15 min. řídil vozidlo Audi A8, registrační značka BX4 1258, na silnici II/515 ve směru od města Suchá Vrba do obce Věrolomnice, u čerpací stanice EuroOil, v důsledku vlastní nepozornosti rychlostí 93 km/h, než byl neprodleně zastaven hlídkou Policie České republiky, přičemž jako držitel hlídkového oprávnění mu muselo být zřejmé, že se nachází v místě, kde je nejvyšší dovolená rychlost 90 km/h.

II. Za přestupek se obviněnému podle § 125c odst. 5 písm. g) zákona o silničním provozu ukládá pokuta ve výši 2.000 Kč splatná do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

III. Za přestupek se obviněnému podle § 125c odst. 6 písm. c) zákona o silničním provozu ukládá zákaz činnosti spočívající v řízení motorových vozidel na dobu jednoho měsíce.

IV. Obviněnému se podle § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky ukládá povinnost nahradit náklady řízení o přestupku, a to podle § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hraadí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, v paušální částce 1.000 Kč splatné do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

Závěrečné otázky:

1. Uveďte a odůvodněte, kterou základní zásadu činnosti správních orgánů považujete za nejdůležitější.
2. Srovnajte základní zásady činnosti správních orgánů a základní zásady správního řízení. Uveďte, v čem a proč se tyto zásady odlišují.
3. Vyhledejte relevantní mezinárodní dokumenty související se základními zásadami činnosti správních orgánů v České republice.
4. Prostudujte správní řád a vyberte ustanovení, která podle Vašeho názoru vyjadřují zásadu ochrany dobré víry a oprávněných zájmů.
5. Jaké jsou obecné hranice poučovací povinnosti správního orgánu vůči účastníkům správního řízení? K odpovědi využijte judikaturu Nejvyššího správního soudu.
6. Jaké základní zásady činnosti správních orgánů vyjadřuje institut dožadání podle § 13 správního řádu?
7. Vysvětlte rozdíl mezi subsidiaritou správního řádu a zásadou subsidiarity.
8. Co je podstatou zásady legitimního očekávání?
9. Jaký je význam § 177 odst. 1 správního řádu?
10. Je správní orgán, v souladu se zásadou zákonnosti podle § 2 odst. 1 správního řádu, povinen aplikovat i předpisy práva Evropské unie?
11. Jaký je právní následek skutečnosti, že zásady jsou upraveny přímo v textu zákona? Jaký to má důsledek v případě porušení takového zásady?

Vedení řízení a úkony správních orgánů

Pravidla uvedená v § 15–18 správního řádu upravují procesní instituty, které tvoří určitý technický základ pro vedení řízení. Mají však obecné využití, a to nejen pro správní řízení, ale i pro další procesní postupy. Obsahují vymezení základních zásad správního řízení, zejména zásady písemnosti a jejich projevů, kterými je vedení spisu a úprava protokolu, a také zásadu nevěřejnosti řízení. S tím souvisí i otázka jednacího jazyka a vymezení zde nacházející „oprávněná úřední osoba“. Dané instituty je nutné vnímat v širších souvislostech, přičemž jejich význam spočívá v nastavení základních pravidel vedení řízení, které se promítají do všech etap správního řízení.

Osnova znalostí:

Zásada písemnosti, zásada nevěřejnosti, vymezení oprávněné úřední osoby a jejich povinnosti, jednací jazyk, písemnosti vyhotovené v cizím jazyce, tlumočení, náklady tlumočení a vyhotovení překladu, vedení spisu, protokol.

Do následujících vět doplňte odpovídající pojem ve správném gramatickém tvaru:

Jaký odděleně mimo spis protokol písemně záznamy své náklady přímým rozhodnutí mlčenlivost písemnost záznam do spisu slovenský stát ústně oprávněná úřední osoba ochrana utajovaných informací spis

Jednotlivé úkony v řízení se činí _____, pokud zákon nestanoví jinak nebo pokud to nevylučuje povaha věci. Sdělení lze vůči přítomnému účastníkovi učinit _____, pokud ten na _____ formě netrvá.

_____ se rozumí osoba oprávněná za správní orgán činit úkony v rámci správního řízení. Mezi povinnosti takové osoby patří povinnost zachovávat _____. O dané osobě se provede _____.

V řízení se jedná a písemnosti se vyhotovují v _____ jazyce. Účastníci řízení mohou jednat a písemnosti mohou být předkládány i v jazyce _____. Každý, kdo prohlásí, že neovládá jazyk jednání, má právo na tlumočnicka

na _____. Náklady na tlumočení a náklady na pořízení překladu v případě příslušníků národnostních menšin tradičně a dlouhodobě žijících na území České republiky nese _____.

V každé věci se zakládá _____, který obsahuje zejména podání, protokoly, _____, písemná vyhotovení _____ a další písemnosti, vztahující se k dané věci. Z důvodu _____ a důvodu ochrany jiných skutečností se v případech stanovených zvláštním zákonem část písemností nebo záznamů uchovává _____.

O ústním jednání a o ústním podání, výsledku svědka, výslechu znalce, provedení důkazu listinou a ohledání, pokud jsou prováděny mimo ústní jednání, jakož i o jiných úkonech souvisejících s řízením v dané věci, při nichž dochází ke styku s účastníky řízení, se sepisuje _____, který je projevem zásady _____ řízení. (podle § 15–18 správního řádu)

*prohlášení komunikace nakládat český vysvat mlčky originální znění
jednatel jazyk slovenský § 16 odst. 1 správního řádu (2x) úředně ověřený překlad*

„Z _____ jako obecného předpisu pro správní řízení vyplývá, že v řízení se jedná a písemnosti se vyhotovují v _____ jazyce. Účastníci řízení mohou jednat a písemnosti mohou být předkládány i v jazyce _____. _____, v němž je řízení vedeno a v němž vzájemná komunikace mezi správním orgánem a účastníky řízení probíhá, je jazyk český, popř. slovenský (z důvodů společných historických tradic). Odstavec 2 citovaného ustanovení správního řádu stanoví, že písemnosti vyhotovené v cizím jazyce musí účastník řízení předložit v _____ a současně v _____ do jazyka českého, pokud správní orgán nesdělí účastníkovi řízení, že takový překlad nevyžaduje. Takové prohlášení může správní orgán učinit na své úřední desce i pro neurčitý počet řízení v budoucnu. Je proto výjimkou z povinnosti stanovené v _____ a připouští předložení originálu listiny účastníkem i v jiném „cizím“ jazyce, avšak s úředně ověřeným překladem. Z dalšího textu

je zřejmé, že zákonodárce předpokládá _____ mezi správním orgánem a účastníkem. Od předložení úředně ověřeného překladu může správní orgán upustit, buď výslovně, nebo i _____ tím, že s předloženou cizojazyčnou listinou v řízení _____, aniž by k doložení úředně ověřeného překladu cizojazyčné listiny účastníka v konkrétním případě _____, nebo dokonce i pro neurčitý počet řízení do budoucna vůči všem adresátům (účastníkům) vydá „_____“ na své úřední desce, že u (určitých) cizojazyčných listin úředně ověřený překlad nevyžaduje.“

(usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 14. 4. 2015, sp. zn. 9 As 12/2014, č. 3239/2015 Sb. NSS)

Která ustanovení správního řádu upravují následující instituty?

- zásada písemnosti _____
- projevy zásady písemnosti _____
- jednatel jazyk _____
- vedení spisu _____
- nahlížení do spisu _____
- oprávněná úřední osoba _____
- ústní jednání _____
- povinnost mlčenlivosti _____

I. příklad:

Kamarádi Petr Potůzista, Ján Neporiadnik (slovenský občan studující v Brně) a Pedro Troublos (portugalský občan, rovněž studující v Brně v rámci programu Erasmus) spolu na kuchyňce koleje oslavovali Petrovy narozeniny. Při oslavě došlo k poškození nábytku v kuchyňce, konkrétně zlomení židle v hodnotě 1 500 Kč. V rámci vedeného přestupkového řízení bylo zjištěno, že škodu spáchali Ján a Pedro a rozhodnutím správního orgánu jim byla uložena pokuta, náhrada nákladů řízení a náhrada škody vzniklé zlomením židle. Oběma účastníkům bylo rozhodnutím doručeno v češtině.

- Pedro v rámci správního řízení prohlásil, že neobládá jazyk řízení a že požádá tlumočnicka. Správní orgán mu sdělil, že na Petrovy náklady mu tlumočnicka zřídí. Vzhledem ke značným nákladům se ale Pedro následně rozhodl,

že se raději spolehne na svou omezenou znalost češtiny a tlumočení žádat nebude. Byla informace sdělena správním orgánem správná? Pro svoji odpověď nalezněte oporu v judikatuře.

- b) Ján se rozhodl proti rozhodnutí odvolat, přičemž odvolání sepsal ve slovenštině. Petr mu nabídl svou pomoc s překladem odvolání do češtiny, protože úředním jazykem je čeština. Musí Ján skutečně podat odvolání v češtině?
- c) Odvolat se rozhodl i Pedro a své odvolání podal stejně jako Ján ve svém mateřském jazyce, tedy v portugalsčině. Je takový postup bez dalšího správný? Jak správní orgán naloží s odvoláním v portugalsčině?
- d) Mohl by podle vás slovenský student Ján Neporiadnik úspěšně namítat, že mu bylo rozhodnutí doručeno v českém jazyce?

II. příklad:

V rámci výše uvedeného přestupkového řízení byla vyslechnuta svědkyně, paní Eva Pozorná, která měla ten večer službu na vrátnici koleje. Před samotným incidentem byla studenty upozornit na rušení nočního klidu. O výsledku svědkyně byl v řízení pořízen protokol v následujícím znění:

- a) *Obsahuje protokol o výslechu svědkyně všechny potřebné náležitosti? V případě, že ne, jaké jsou další nezbytné náležitosti protokolu o výslechu svědků?*
- b) *Úřednice si po vyhotovení protokolu všimla, že ve třetí větě je nesprávně uveden čas, mělo se jednat o 22:50, nikoliv o 21:50. Jak bude při odstranění chyby správní orgán postupovat?*

Svědkyně Eva Pozorná, nar. dne 1. 1. 1970, trvale bytem Kolejní 1, Brno, OP č. 123456, se na předvolání správního orgánu dostavila dne 1. 4. 2018 v 11:00 k výslechu ve věci přestupkového řízení.

Pro poučení k věci uvedla následující:

Dne 15. 3. 2018 jsem měla službu na vrátnici koleje. Přibližně v 22:45 jsem byla studentem A. B. upozorněna na hluk v kuchyňce. V 21:50 jsem šla osoby v kuchyňce upozornit na rušení nočního klidu, protože již bylo po 22. hodině. Kolej je malá, hned jsem identifikovala osoby jako Petra Potůzistu, Jána Neporiadnika a studenta z Portugalska, který je na Erasmu. Jeho jméno jsem si později dohledala a jednalo se o Pedra Troublose. V té době ještě nábytek poškozen nebyl. To, že došlo ke zločinu židle, jsem zjistila až o pár hodin později, kdy už na kuchyňce nikdo nebyl.

- e) *Ján Neporiadnik byl u výslechu Eivy Pozorné, později při nahlášení do spisu zjistil, že protokol neodpovídá tomu, co bylo řečeno u výslechu, kde nezazněly jeho jména osob a protokol tudíž musel být dodatečně doplněn. Jakým způsobem se může proti takovému postupu bránit?*

III. příklad:

Mareškové Vynalčzaví se domáhali výmazu užitého vzoru na zařízení jasu zabezpečení motorových vozidel z rejstříku. Součástí spisu byl přitom podrobný technický popis zařízení v anglickém jazyce. Po tom, co nebylo navrženo na výmaz z rejstříku vyhověno, poukázali manželé na několik procesních nesrovnalostí. V první řadě uvedli, že se nemohli seznámit s částí technické dokumentace, která byla do spisu zařazena až po tom, co proběhlo řízení o odvolání. V řízení navíc vznikly nesrovnalosti plynoucí z odlišného přehledu technického popisu zařízení stranami. Přesto, že se jednalo o klíčový dokument pro rozhodnutí, spis obsahoval pouze anglickou verzi dokumentu. Správní orgán tvrdil, že je na účastnících, aby prokázali svá tvrzení ohledně nesrovnalostí ve vedení spisu a že technická dokumentace může být na předpokladu znalosti angličtiny oběma stranami, vedena ve spisu pouze v tomto jazyce.

- a) *Popište zásadu řádného vedení spisu. Za jakých podmínek (pokud vůbec), může být správní orgán podklady pro vydání rozhodnutí mimo spis?*
- b) *Ma správní orgán pravdu ve své argumentaci, že v případě tvrzení nesrovnalostí ve vedení spisu, je na účastníkův řízení, aby svá tvrzení prokázal? Pokud se pro svou odpověď najít oporu v judikatuře NSS.*
- c) *Je možné, aby správní spis ne výše uvedeném případě obsahoval dokument v cizím jazyce? Existují obecné okolnosti, za kterých může spis obsahovat dokument v jiném, než českém jazyce? K problematice dohleďte relevantní rozhodnutí rozhodního senátu NSS.*

IV. příklad:

Městský úřad v Novém Kníně vedl správní řízení s panem Nejedlým. Správní orgán se rozhodl, že si opatří některé podklady pro rozhodnutí sám. Z toho důvodu provedl zcela neformálně výslech svědka, když se se svědkem panem Malým bavili úředníci na ulici Šerfkova, kde svědek bydlí. Z tohoto neformálního rozhovoru pořídili úřední protokol a založili jej do spisu. Tajemník

městského úřadu však tuto skutečnost zjistil a vyslovil podezření, že výslech svědka byl proveden v rozporu se zákonem. Úředníci se proto rozhodli dodatečně protokol ze spisu vyjmout.

- a) *Proč myslíte, že se úředníci nejprve rozhodli vložit protokol do spisu?*
- b) *Jsou součástí spisu též podklady získané v rozporu se zákonem?*
- c) *Byl správný postup úředníků, kteří z důvodu nezákonitosti ze spisu protokol o výslechu svědka vyjmuli?*

Závěrečné otázky:

1.   Vysvětlíte zásadu písemnosti správního řízení a charakterizujete její prvky ve správním řízení.
2.   Uveďte, co tvoří obsah spisu a za jakých podmínek mohou být podklady pro vydání rozhodnutí vedeny mimo spis?
3.   Jaká jsou pravidla pro hrazení nákladů tlumočení ve správním řízení? Může otázka náhrady nákladů tlumočení ovlivnit naplnění zásady spravedlnosti řízení? Jakým způsobem?
4.   Lze v rámci správního řízení předkládat písemnosti v cizím jazyce?
5.   Jaký má ve správním řízení význam protokol? Kdy jej správní orgán požítuje a jaké jsou jeho náležitosti?
6.   Jakým způsobem (pokud vůbec) lze v protokolu provést opravy?
7.   Kdo a za jakých podmínek se může proti obsahu protokolu bránit?
8.   Za jakých podmínek požítuje správní orgán obrazový nebo zvukový záznam?
9.   Jakým způsobem činí správní orgány úkony vůči účastníkům řízení?
10.   Definujte oprávněnou úřední osobu a její základní povinnosti.
11.   Je možné, aby v rámci jednoho správního řízení vystupovalo vícero oprávněných úředních osob?
12.   Definujte spis. Vyhleďte, jaký další právní předpis/předpisy upravuje problematiku vedení spisu.

4 Doručování

Právní úprava doručování reguluje postup správního orgánu při komunikaci se subjekty zúčastněnými na řízení, popřípadě jinými správními orgány. Správný postup při doručování je zcela nezbytnou podmínkou k dosažení jakýchkoli základních zásad činnosti správních orgánů, jako je například zásada veřejné správy coby služby a ochrany práv dotčených osob, zahrnující mimo jiné povinnost správního orgánu umožnit dotčeným osobám uplatňovat svá práva a oprávněné zájmy. To by pochopitelně nebylo možné, kdyby dotčené osoby nevěděly, že správní orgány v jejich záležitostech vůbec něco činí. Je však třeba zdůraznit, že kogentní povaha právní úpravy doručování vyžaduje, aby správní orgán nepostupoval jakýmkoliv způsobem, který považuje za vhodný, ale právě takovým, který předpokládá zákon. V opačném případě může dojít ke zmaření někdy i dlouhodobé a náročné práce. Správné a zákonné doručování je nezbytným požadavkem výkonu veřejné správy.

Úroveň znalosti:

Doručování správním orgánem, doručování prostřednictvím provozovatele poštovních úřadů, doručování prostřednictvím obecní policie či policejního orgánu, doručování prostřednictvím obecního úřadu či správního orgánu postavenému jemu na rovně, doručování prostě, doručování doporučeně, doručování do vlastních rukou, doručování elektronickou formou, adresa pro doručování, adresa trvalého pobytu, adresa místa podnikání, adresa sídla nebo sídla organizační složky, uložení písemnosti, fikce doručení, doručování veřejnou vyhláškou.

Uveďte, jakým způsobem byste doručoval(a) níže uvedené písemnosti prostřednictvím poštovního doručovatele

1. Předvolání k podání svědecké výpovědi _____
2. Písemnost, u níž hrozí, že by mohla být vydána jinému účastníku řízení s protichůdným zájmem _____
3. Usnesení a výzva podle § 36 odst. 1 a 3 správního řádu _____
4. Usnesení o zastavení řízení _____
5. Usnesení o přerušení řízení _____
6. Rozhodnutí o zamítnutí žádosti _____

Do následujících úryvků z judikatury doplňte chybějící slova ve správném gramatickém tvaru:

správní řád; datová schránka; fišce doručení; zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů; provozovatel poštovních služeb

„Pokud správní orgán účastníku řízení, který měl zřízeno a zpřístupněno _____ podle § 3 a § 10 _____, nesprávně doručoval prostřednictvím _____, je vyloučeno uplatnění _____ dle § 24 odst. 1 _____.“
(rozsudek NSS ze dne 10. 4. 2013, sp. zn. 4 As 6/2013)

zřízení; § 19 odst. 4 správního řádu*; veřejná datová síť; zpřístupnění; datová schránka (* upraveno podle aktuální právní úpravy)

„Adresa pro doručování zvolená účastníkem řízení podle _____ nemůže vyloučit doručování prostřednictvím _____ do _____, má-li adresát rozhodnutí datovou schránku _____ a _____.“
(rozsudek NSS ze dne 16. 12. 2010, sp. zn. 1 As 90/2010)

Uveďte, která tvrzení jsou pravdivá a která nepravdivá.

1. Správní orgán si může vybrat, jestli bude doručovat účastníkovi řízení na adresu trvalého pobytu, doručovací adresu, nebo do datové schránky.
2. Písemnost určenou do vlastních rukou nelze předat osobě zmocněné adresátem, i když plná moc obsahuje úředně ověřený podpis.
3. Pokud správní orgán doručuje písemnost prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky, musí k písemnosti připojit zaručený elektronický podpis oprávněné úřední osoby.

4. Pokud si adresát nevyzvedne uloženou písemnost do deseti dnů, kdy byla připravena k vyzvednutí, může se s ní seznámit pouze při nahlédnutí do spisu.

4. příklad

Městský úřad Uherský Brod zabýval přestupkové řízení pro podezření, že pan Kůžela dne 25. 1. 2018 na pozemkové parcele č. 175/5 v katastrálním území Maršov u Uherského Brodu vyvezl 50 kg směsného odpadu, což měl naplnit skutkovou podstatu přestupku podle § 53 odst. 3 písm. r) zákona č. 289/1995 Sb., o lesích.

Dne 18. 6. 2018 správní orgán vydal rozhodnutí, kterým uznal pana Kůželu za osobu, že svým jednáním naplnil uvedenou skutkovou podstatu přestupku a uložil mu povinnost zaplatit pokutu ve výši 15 000 Kč, a to do třiceti dnů od právní moci rozhodnutí. Současně mu uložil, aby ve stejné lhůtě nahradil škody řízením o přestupku ve výši 1 000 Kč. Správní orgán se toto rozhodnutí pokoušel doručit na adresu trvalého pobytu pana Kůžely, který ovšem na místo nebyl zastížen. Poštovní doručovatel proto dne 26. 6. 2018 vložil do poštovní schránky pana Kůžely oznámení o neúspěšném doručení rozhodnutí a výzvou, aby si uložené rozhodnutí do deseti dnů vyzvedl na poště. Pan Kůžela tak ovšem neučinil a správní orgán určil okamžik doručení takovou fišcei.

a) *Kterým dnem podle správního orgánu došlo k doručení rozhodnutí?*

Dne 24. 7. 2018 pan Kůžela ještě nevěděl, že v jeho věci bylo vydáno rozhodnutí. Vzhledem k tomu, že řízení trvalo déle, než očekával, rozhodl se nahlédnout do správního spisu, ze kterého ovšem zjistil, že rozhodnutí již bylo vydáno a dokonce nabylo právní moci. Pan Kůžela měl po celou dobu přestupkového řízení zvolenu doručovací adresu podle § 19 odst. 4 správního řádu, a to odlišnou od adresy trvalého pobytu. Doručení tedy považuje za neúčinné, a jelikož s rozhodnutím nesouhlasí, chce proti němu podat odvolání.

b) *Může pan Kůžela za popsané situace podat včasné odvolání? K odpovědi využijte ustanovení správního řádu o odvolání. Kdy nejpozději může pan Kůžela odvolání podat?*

- c) *Jak by se situace změnila, kdyby správní orgán doručil rozhodnutí panu Kuželovi do vlastních rukou na zvolenou doručovací adresu, avšak pan Kužela měl zřetelnou a přístupnou datovou schránku?*
- d) *Může pan Kužela volbou doručovací adresy vyloučit doručení na svou zřízenou a přístupnou datovou schránku?*

II. příklad:

Pan Pavel Brok podal prostřednictvím poštovní zásilky odvolání proti rozhodnutí Městského úřadu Bojkovice, odbor stavebního úřadu, kterým byla zamítnuta jeho žádost o vydání stavebního povolení na stavbu rodinného domu. Krajský úřad Zlínského kraje odvolání předběžně posoudil a zjistil, že z něj není patrné, v čem konkrétně odvolatel spatřuje nesprávnost či nezákonnost napadeného rozhodnutí. Krajský úřad odvolatele vyzval, aby ve lhůtě dvou týdnů od doručení usnesení odstranil vady podání a poučil je o následcích neodstranění nedostatků ve stanovené lhůtě.

Úřednice krajského úřadu si při odeslání usnesení nevšimla, že odvolatel má dvě datové schránky, první jako podnikající fyzická osoba a druhou jako fyzická osoba. Usnesení bylo dodáno do první z uvedených datových schránek dne 14. 9. 2018. Odvolatel se však do této datové schránky přihlašuje jen zřídka a stavební úřad určil okamžik doručení fikcí.

- a) *Určete den, kterým podle stavebního úřadu došlo k doručení usnesení.*
- b) *Určete poslední den lhůty, kdy mohl odvolatel podle krajského úřadu doplnit své odvolání. Musí být v tento den doplnění odvolání doručeno správnímu orgánu v případě, že bude doručováno poštou? Musí být v tento den doručeno krajskému úřadu, i když bude odvolatel doplnění prostřednictvím datové schránky?*
- Dne 15. 10. 2018 krajský úřad zastavil řízení o odvolání podle § 66 odst. 1 písm. c) ve spojení s § 93 odst. 1 správního řádu. I toto rozhodnutí bylo odvolateli zasláno do datové schránky, kterou má zřízenou jako podnikající fyzická osoba. Odvolatel se do této datové schránky přihlásil až 16. 12. 2018.

- c) *Pan Pavel Brok chce proti rozhodnutí krajského úřadu podat žalobu u Krajského soudu v Brně. Poradte panu Brokovi, jaké žalobní námítky může proti rozhodnutí krajského úřadu uplatnit. Využijte stanoviska poradního sboru ministru vnitra ke správnímu řádu.*

III. příklad:

Pro otáčení přelátník, pan Bulus Kayalikbahçe, podal na Ministerstvu vnitra dne 1. 3. 2018 žádost o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu v České republice. Ministerstvo zjistilo, že žádost nemá všechny předepsané náležitosti, a proto žadatelé dne 12. 2. 2018 zaslalo výzvu, aby do sedmi dnů ode dne doručení přípisu odstranil její vady. Zásilka s výzvou o vady ministerstvu vrátila s oznámením doručovatele, že je „adresát na uvedené adrese neznámý“. Ministerstvu se vrátila celá obálka včetně oznámení o neúspěšném doručení. Žádný další úkon již ministerstvo nečinilo a dne 30. 3. 2018 vyvěsilo doručovanou písemnost na úřední desce. Vzhledem k tomu, že žadatel ve stanovené lhůtě neopravil vady žádosti, ministerstvo dne 15. 3. 2018 řízení zastavilo podle § 66 odst. 1 písm. c) správního řádu. Žadatel se o zastavení řízení dověděl dne 25. 4. 2018 při nahlázení do spisu.

- a) *Určete, kdy podle správního orgánu došlo k doručení výzvy. Do kdy nepozději mohl žadatel opravit nedostatky žádosti? Co přesně musel žadatel v poslední den lhůty udělat?*
- b) *Postupoval doručovatel v souladu se správním řádem? Pokud ne, určete, jak měl postupovat.*
- c) *Mohl správní orgán na základě sdělení doručovatele, že žadatel je na adrese neznámý, učinit závěr, že je osobou neznámého pobytu či osobou, již se prokazatelně nedará doručovat, ve smyslu § 25 odst. 1 správního řádu? Tedy, mohl zvolit doručování prostřednictvím veřejné vyhlášky?*
- d) *Bylo by možné za splnění dalších zákonných podmínek (tedy včetně zanechání oznámení o neúspěšném doručení písemnosti v domovní schránce) doručit žadateli výzvu k odstranění vad žádosti tzv. fikcí, pokud již doručovatel sdělil správnímu orgánu, že žadatel je na adrese neznámý?*
- e) *Pokud by správní orgán opakovaně doručoval písemnosti fikcí a opakovaně by poté docházelo k určení neplatnosti doručení podle § 24 odst. 2 správního řádu, byly by splněny podmínky podle § 25 odst. 1 správního řádu k doručování prostřednictvím veřejné vyhlášky?*
- f) *S ohledem na své předchozí odpovědi žadatel navrhne další postup a argumentaci.*

Závěrečné otázky:

1. Lze doručit písemnost fikcí, i když je doručována na adresu trvalého pobytu, kterou je ohlašována?
2. Jak má správní orgán postupovat, pokud je mu doručeno podání e-mailem, bez zaručeného elektronického podpisu?
3. Za jakých podmínek lze doručovat prostřednictvím veřejné vyhlášky?
4. Co je to fikce (či náhradní) doručení a kdy nastává?
5. Je možné zvrátit účinky doručení písemnosti? Za jakých okolností?
6. Může adresát zmařit doručení písemnosti, pokud ji odmítne převzít?
7. Představuje doručeníka potvrzující doručení písemnosti správního orgánu veřejnou listinu? Jakým způsobem lze zpochybnit údaje uvedené na doručence?
8. Musí správní orgán vždy vyhovět žádosti o doručování na adresu pro doručování podle § 19 odst. 4 správního řádu?
9. Popište, jakým způsobem lze realizovat tzv. elektronické doručování (tj. vedle využití datových schránek).
10. Určete pořadí, jakým způsobem a kam (na jaké adresy) se má doručovat v případě fyzických a právnických osob.
11. Kdo všechno je oprávněn uskutečnit doručování?
12. Na jak dlouho se ukládá písemnost v případě neúspěšného pokusu o doručení?
13. Je-li účastník řízení zastoupen, komu se doručuje?
14. Popište doručování při využití systému datových schránek.
15. Kdy se nedoručuje prostřednictvím datových schránek?
16. Jsou dotčené osoby povinny komunikovat se správními orgány skrze datové schránky?
17. Popište, jakým způsobem lze realizovat doručování tzv. hybridní poštou.

Účastníci řízení a zastoupení

Právní vymezení okruhu účastníků řízení dané § 27 a 28 správního řádu je široké a hlediska určení těch fyzických a právnických osob, o jejichž právech a povinnostech je v řízení rozhodováno. Účelem určení účastníků řízení je také zajištění realizace jejich procesních práv (srov. zejména § 36 správního řádu), včetně minimalizace rizika tzv. opomenutých účastníků. Účastníci řízení musí být adresáti nemůže být veřejná správa realizována. Plně to platí i pro procesní řízení, které je jednou z procesních forem činnosti veřejné správy. Účastníci řízení jsou účastníci vymezení vždy individuálně, na čemž záleží neméně fakt, že jich může být velké množství (k tomu srov. § 144 správního řádu). Pokud by okruh účastníků nebyl zcela jednoznačně určen, bude se nejspíše jednat o proces vedoucí k vydání opatření obecné povahy. Od účastníků řízení, kteří jsou prostřednictvím svých práv na řízení právně zainteresováni, je nutno odlišovat další osoby, jež se na řízení účastní, jako je znalec, zástupce, svědek, podpůrce, apod., případně se vyskytují pouze v určitých fázích řízení.

Odpověz znalostí:

Hlavní účastníci, vedlejší účastníci, tzv. tvrzeň účastensví, opomenutí účastníci, zastoupení, spkonné zastoupení, zastoupení de plné moci.

Která konkrétní ustanovení správního řádu upravují následující instituty?

- a) procesní způsobilost _____
- b) tvrzeň účastensví _____
- c) účastníci podle zvláštního zákona _____
- d) vedlejší účastníci _____
- e) opomenutí účastníci _____
- f) druhy zástupců _____
- g) opatrovník _____
- h) hlavní účastníci _____